

ΘΟΔΩΡΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Νίσσος
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
Θέρος

ΨΥΧΟΛΟΓΙΣ

Νίσος Θέρος

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: Νήσος Θέρος

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Θοδωρής Παπαθεοδώρου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θάνος Κακολύρης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα

© Θοδωρής Παπαθεοδώρου, 2023

© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Andrei Shumskiy/Shutterstock,

HALCHYNSKA KSENIIA/Shutterstock

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-5022-3

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-5023-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiu Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr

psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΘΟΔΩΡΗΣ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Νίσος
Θέρος

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ενηλίκων

- Το αστρολούλουδο του Βοσπόρου* (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2004)
Οι επτά ουρανοί της ευτυχίας (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2006)
Μάγισσες φέρτε βότανα (Εκδ. ΛΙΒΑΝΗ, 2006)
Με λένε Μαίρη κι είμαι καλά... (Εκδ. ΛΙΒΑΝΗ, 2007)
Σαν ταξιδιάρικα πουλιά (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2008)
Πιο πέρα κι απ' τα σύννεφα (Εκδ. ΛΙΒΑΝΗ, 2008)
Οι κόρες της λησμονιάς (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2009)
Οι μάνες της άδειας αγκαλιάς (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2010)
Ερωσ 13 (Συλλογικό, Διηγήματα, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2011)
Τα δάκρυα των αγγέλων (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2011)
Οι καιροί της μνήμης (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2011)
Το τέλος του μικρού μας τσίρκου (Αθήνα, 2011)
Καβαφικοί φόννοι (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2012)
Ζωές του φθινοπώρου (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2014)
Ζωές του ανέμου (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2015)
Γυναίκες της μικρής Πατρίδας, (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2018)
Λιανοκέρια της μικρής Πατρίδας (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2018)
Συναξάρια της μικρής Πατρίδας (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2019)
Άγιο Αίμα (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2021)
Άγιες Ψυχές (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2021)
Άγια Λευτεριά (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2021)
Μικρασία. Το τραγούδι του αποχωρισμού (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2022)

Για παιδιά

- Τα κουλουβάχατα της Ιστορίας 1: Η χαμένη σφραγίδα του αυτοκράτορα Ιουστινιανού* (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2007)
Τα κουλουβάχατα της Ιστορίας 2: Ποιος έκλεψε τον Χρυσό Αιώνα απ' τον Περικλή; (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2016)
Ο μικρούλης Αϊ-Βασίλης τα έβλεπε όλα άσπρα...
(Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2005)
Ο μικρούλης Αϊ-Βασίλης έχασε την Άλφα-Βήτα...
(Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2005)

Με το ψευδώνυμο ΘΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

- Σφαγείο Σαλονίκης* (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2011)
Μαύρη αυγή (Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2013)
Yunankarasi (Συλλογικό, Διηγήματα, Istos Yayinlari, 2019)

*Στα κορίτσια που φωτίζουν τη ζωή μου...
Την Άντζελα και τη Μαρίτα μου...*

*Μια καλύβα γεμάτη γέλια
είναι πιο πλούσια από ένα παλάτι γεμάτο θλίψη.*

Διδασκαλία Ζεν

Μέρος Πρώτο

Κάποιες δεκαετίες πριν...

Όπου ου πίπτει λόγος, πίπτει ράβδος

Όταν ο καντηλανάφτης εκείνο το Σεπτεμβριάτικο ξημέρωμα μπήκε στο λιτό δωματάκι που εκτελούσε χρέη πρεσβυτερίου πίσω από τον ιερό ναό του Αγίου Παταπίου κι άναψε τη γυμνή λάμπα που κρεμόταν από το ταβάνι, ο κοιμώμενος ιερέας πετάχτηκε αλαφιασμένος. Τον επόμενο μήνα έκλεινε τα εβδομήντα πέντε χρόνια του και τακτικά στα όνειρά του οραματιζόταν πλέον το τέλος του εγκόσμιου βίου του. Την εκδημία του και την ανταμοιβή που τον περίμενε καθώς ήταν απολύτως βέβαιος πως ο Ύψιστος θα εκτιμούσε τις ειλικρινείς μεταμέλειες για τα ελάχιστα αμαρτήματά του, την ταλαιπώρη ζωή, την πίστη στο χριστιανικό καθήκον, την ιερατική προσήλωση, και, βεβαίως, την παροιμιώδη φτώχεια του.

Αν είναι ευκολότερο να διαβεί κάμηλος από σπή βελόνος παρά πλούσιος από τις πύλες του Παραδείσου, τότε εγώ πρέπει να τις περάσω μετά βαΐων και κλάδων, σκεφτόταν ολοένα και πιο συχνά τον τελευταίο καιρό κι έπειτα έδιωχνε ενοχλημένος τη σκέψη του για να μην υποπέσει στο θανάσιμο αμάρτημα της αλαζονείας.

Παρά τούτο, η πανούργα ματαιόδοξη σκέψη είχε τρυπώσει ύπουλα στο υποσυνείδητό του και κάθε βράδυ στον λιγιστό του ύπνο ονειρευόταν εκστασιασμένος το φως το λαρό, που αναμένει τους ευσεβείς και πιστούς χριστιανούς αμέσως μετά την αναχώρησή τους από τον μάταιο τούτο κόσμο. Έτσι, όταν ο γυμνός γλόμπος των εξήντα κηρίων άναψε αφινιδιαστικά, ο μισοκοιμισμένος παπα-Λάμπρος πίστεψε πως έβλεπε μπροστά του την πυρωμένη ρομφαία του Αρχαγγέλου των ψυχών και πετάχτηκε ψελλίζοντας, οικτρά μεταμελημένος: «Ελέησόν με, Κύριε! Δεν ήξερα ο καψερός, μόλις είχα απολυθεί από το πολεμικό ναυτικό! Ο διάβολος είχε μπει μέσα μου και εξουσίαζε τη σάρκα μου. Αυτός με έσπρωξε εκείνο το βράδυ στο τρισκατάρατο σπίτι της μαντάμ...»

Συνήλθε έγκαιρα πριν προλάβει να ολοκληρώσει μεγαλοφώνως τη φράση της μετανοίας του και εκτεθεί ανεπανόρθωτα. Έτριψε τα μάτια του, μέτρησε δυο τρεις δεσμούς στο φθαρμένο κομποσκοίνι του, χάιδεψε αμήχανα τη γενειάδα του και κοίταξε τον καμπούρη νεωκόρο του με αισθήματα ανάμεικτα. Εκνευρισμό, οίκτο και ανησυχία.

«Έχει πέσει πολλή δουλειά τελευταία», δικαιολογήθηκε μαγκωμένα. «Τώρα πρέπει να δίνω άφεση αμαρτιών ακόμη και στον ύπνο μου. Να, ακριβώς την ώρα που μπήκες μελετούσα την εξομολόγηση του...»

«Είναι απόρρητη», τον σταμάτησε δύσθυμα ο καμπούρης Ανδρέας που εκτελούσε χρέη καντηλανάφτη.

«Ορίστε;»

«Δε θέλω να ακούσω το όνομα. Η εξομολόγηση είναι μυστική».

«Σωστά, σωστά, έχεις δίκιο...» μουρμούρισε ντροπιασμέ-

νος ο παπα-Λάμπρος. «Δε θα το ξεστόμιζα φυσικά. Απλώς δοκίμαζα την προσήλωσή σου στους ιερούς κανόνες», προφασίστηκε.

Ο καντηλανάφτης σήκωσε τους γερμένους ώμους του με μια αδιάφορη κίνηση κι αποχώρησε βαριεστημένα, προκειμένου, μετά την αφύπνιση του ιερέα, να προετοιμάσει και τον ναό για τον όρθρο. Το αυγινό εκκλησίασμα, τρεις γριές γεροντοκόρες, που υπέφεραν από μόνιμες αϋπνίες επειδή τα κόκαλά τους έτριζαν χειρότερα από τους σομιέδες των κρεβατιών τους και δεν τις άφηναν να κλείσουν μάτι, θα κατέφθαναν από στιγμή σε στιγμή για να πιάσουν θέση στα στασίδια του Αγίου Παταπίου, μπας και κοιμηθούν λιγάκι ζαλισμένες απ' τα θυμιάματα και τα λιβάνια.

Ένα εκκλησίασμα που ονειρεύεται κάθε ιερέας. Αν καμιά μέρα βγω από το ιερό φορώντας καπίστρι αντί για πετραχήλι ούτε που θα το πάρουν χαμπάρι, σκεφτόταν ο παπα-Λάμπρος καθώς τις κοιτούσε περίλυπος από την ιερή πύλη, αλλά δεν τολμούσε να τις επιπλήξει παρ' όλα τα ροχαλητά τους που κρατούσαν θλιβερά το ίσο στις ψαλμωδίες του.

Αν τις δυσαρεστούσε, τις είχε ικανές να αλλάξουν ναό και να αρχίσουν να συχνάζουν στην αντίπαλη καθολική εκκλησία του Αγίου Φραγκίσκου, που είχε ξεμείνει στο νησί από τον καιρό της κυριαρχίας των Γενοατών. Ο τρισκατάρατος παπιστής συνάδελφός του εδώ και χρόνια χρησιμοποιούσε κάθε πολυμήχανο σχέδιο προκειμένου να του αποσπάσει το πρωινό ποίμνιο. Όταν μάλιστα πληροφορήθηκε το πρόβλημα της αϋπνίας των τριών γραϊδίων, είχε εξοπλίσει τους ξύλινους πάγκους της φράγκικης εκκλησίας του με αναπαυτικά αφράτα μαξιλάρια και προσκέφαλα ντυμένα με απαλό βε-

λούδινο κάλυμμα σε βαθυκόκκινο χρώμα, ενώ επιστράτευσε κι ένα ρολόι χωρίς δείκτες, αλλά με χρυσό πέντολο που θύμιζε εκκρεμές υπνωτιστή. Ο πτωχός ορθόδοξος αναγκάστηκε να καταφύγει σε δόλια μέσα για να αντιμετωπίσει την οικονομική υπεροπλία του καθολικού αντιπάλου του. Είχε προσεγγίσει τη φουρνάρισσα και, αφού διαπραγματεύτηκε σκληρά, της είχε δώσει προκαταβολική άφεση αμαρτιών για τρία χρόνια προκειμένου εκείνη να ρίχνει μια πρέζα βαλεριάνα στον άρτο από τον οποίο πρόσφερε το αντίδωρο στις γριές μετά το τέλος της Λειτουργίας. Ήταν φαρισαϊκό και ταπεινωτικό, αλλά η μάχη για τον προσηλυτισμό του ολιγάριθμου ποιμνίου της νήσου μαινόταν σκληρή ανάμεσα στους δύο ιερείς με αμφίρροπα αποτελέσματα. Οι τρεις γριές, εκμεταλλευόμενες στο έπακρο τις εκάστοτε προσφορές, άλλαζαν ναό πιο τακτικά κι από ψηφοφόρο παραμονές εκλογών.

«Συγχώρα με, Κύριε, αλλά η σωτηρία των ψυχών και η δόξα Σου προεξάρχουν όλων», μονολόγησε κι εκείνο το πρωί ο παπα-Λάμπρος, καθώς δεν υπήρχε ξημέρωμα που να μη σκεφτόταν περιαλγής το τερτίπι με το υπνωτικό βοτάνι στο οποίο αναγκάστηκε να προσφύγει για να αντεπεξέλθει στο πλεονέκτημα των τροφαντών μαξιλαριών. «Έπρεπε να αντιμετωπίσω την παπική επίθεση. Αν οι γεροντοκόρες βύθιζαν τους πισινούς τους σε κείνα τα μαξιλάρια, δε θα σηκώνονταν ούτε για να κάνουν το κλύσμα τους».

Σταυροκοπήθηκε, έστρωσε τη μεγαλοπρεπή κόμη του με τα δάχτυλά του κι έπειτα την έδεσε σφιχτά σε κότσο προκειμένου να στερεώσει το σκιάδιό του. Σηκώθηκε από το, χωρίς στρώμα, σκληρό ξύλινο κρεβάτι του, φτιαγμένο από ροζιασμένο τραχύ ξύλο, ειδική παραγγελία για να μην υπο-

πίπτει στο θανάσιμο αμάρτημα της οκνηρίας, και με μάτια μισόκλειστα ακόμη από το εκτυφλωτικό όνειρό του συμβουλεύτηκε το ημερολόγιο για τον τιμώμενο άγιο της ημέρας.

*Όπως τη νύχτα το πουλί
εκελαηδάει στα ξένα,
έτσι ο έρμος αγρυπνώ
στενάζοντας για σένα.*

«Χριστέ μου... Τι σαχλαμάρες αναγκάζομαι να υπομένω κάθε πρωί για να μη λησμονήσω κι αδικήσω κάποιον από τους αγίους Σου...» μονολόγησε, καθώς πάλι είχε αποξεχαστεί κι είχε γυρίσει το μικρό φύλλο του ημερολογίου από την πίσω μεριά.

Το επίσημο εορτολόγιο του ναού είχε καταστραφεί πριν από δυο μήνες όταν έπεσε κατά λάθος πάνω του το γλυκό κρασί που προοριζόταν για τη Θεία Κοινωνία και μαλάκωσε τις σκληρές σελίδες του, κάνοντάς το εξαιρετικό επιδόρπιο για τον Ηρακλή, το ένα και μοναδικό αλλά αδηφάγο ποντίκι που ταλαιπωρούσε τον ορθόδοξο ναό του Αγίου Παταπίου χρόνια τώρα. Την επαύριον της καταστροφής, ο παπα-Λάμπρος είχε διενεργήσει έρανο μεταξύ των ευσεβών του νησιού και, μαζεύοντας με κόπο το αναγκαίο ποσό, παρήγγειλε ένα καινούργιο εορτολόγιο στο μητροπολιτικό τυπογραφείο, αλλά η παραγγελία δε θα εκτελούνταν πριν περάσουν έξι μήνες. Έως τότε, ο ιερέας είχε δεχτεί με ευγνωμοσύνη την προσφορά του μπακάλη κι είχε δανειστεί το ημερολόγιο τοίχου που στόλιζε το ταμείο του, δωρεά μιας οινοποιητικής εταιρείας στους νησιώτες λιανοπωλητές.

Εκνευρισμένος από το ανόητο στιχούργημα, ο παπάς άλλαξε όψη στο μικρό φύλλο και διάβασε τα ψιλά γράμματα κάτω από την ημερομηνία: *Μαξίμου του Εκατοντάρχου.*

Χαλάρωσε κι ανέπνευσε ανακουφισμένος. Δεν ήταν κάποιος επιφανής άγιος πρώτης γραμμής, ούτε κάποια πολυδόξαστη απαιτητική εορτή. Ετοιμάστηκε να τσαλακώσει και να πετάξει το φτενό χαρτάκι όταν το αγουροξυπνημένο μάτι του έπεσε στην ημερομηνία.

«Να πάρει η ευχή! Το είχα παντελώς ξεχάσει!» φώναξε σχεδόν απόπληκτος. «Σήμερα είναι!»

Ένα κύμα δυσθυμίας τον κατέκλυσε και τα χέρια του άρχισαν να τρέμουν από τον εκνευρισμό που μάταια προσπαθούσε να καταπολεμήσει. Στα σαράντα εννέα έτη που υπηρετούσε τις λατρευτικές και ιερατικές ανάγκες του μικρού νησιού, ήταν η πρώτη χρονιά που ο παπα-Λάμπρος θα αντιμετώπιζε παρόμοιο πρόβλημα.

«Θεέ μου... Τι θα κάνω; Πρέπει να βρω μια λύση, ειδάλως θα γίνω ρεζίλι των σκυλιών», μουρμούρισε και συμβουλεύτηκε αμήχανα το ρολόι που έβγαλε από το μικρό τσεπάκι του. «Μέχρι την ογδόη πρωινή μένουν μόνο τρεις ώρες...»

Έδωσε σφιχτά τη ζώνη του ράσου του κι εξήλθε περισκεπτος από το πρεσβυτέριο για να ξυπνήσει τον Ακάκιο, το αγαπημένο ψυχοπαίδι του, το οποίο προετοιμάζε σχολαστικά για να τον αντικαταστήσει στα ιερατικά καθήκοντα όταν κάποιο πρωί δε θα αντίκριζε τον αναμμένο γλόμπο και τον καμπούρη, αλλά, όντως, τη φλεγόμενη ρομφαία και τον Αρχάγγελο.

Η πόρτα στο προαύλιο του σχολείου τον παίδεψε για ώρα κι έτριξε ανατριχιαστικά όταν μετά πολλών κόπων και βασάνων κατάφερε να την ανοίξει. Αλάτι και σκουριά είχαν κολλήσει τους μεντεσέδες και ήταν φανερό πως είχε πολύ καιρό να χρησιμοποιηθεί. Όταν επιτέλους ξεκόλλησε, ο παπα-Λάμπρος τη δρασκελίσε και προχώρησε με γρήγορο βήμα, προσπαθώντας να ξεπεράσει αβρόχους ποσί τον εκνευρισμό του από την τλαιπωρία που υπέστη και από τον προκείμενο εξευτελισμό που τον περιέμενε.

«Αυτή η πόρτα ανοίγει πιο δύσκολα κι από εκείνη του Παραδείσου», φώναξε εκνευρισμένος στον δάσκαλο Σωκράτη που είχε βγει στο χορταριασμένο με αρμυρίκια κεφαλόσκαλο για να τον υποδεχτεί.

«Κανείς δεν μπαίνει από την πόρτα».

«Φυσικά. Ο Άγιος Πέτρος είναι πολύ αυστηρός. Σας έχω τονίσει επανειλημμένως ότι ακόμη και το παραμικρό αμάρτημα...»

«Εννοούσα απλώς την πόρτα του σχολείου, πάτερ», διευκρίνισε ο δάσκαλος. «Οι βοριάδες ήταν πολύ δυνατοί πέρυσι και τα σύρματα της περίφραξης βρίσκονται στο διπλανό νησί. Όσο για τον θυρωρό του Παραδείσου; Στον κόσμο που ζούμε οι αναδουλειές του θα είναι χειρότερες από τις δικές μας. Το πιθανότερο θα είναι να παίζει τάβλι με τους πυροσβέστες της κόλασης».

Ο παπα-Λάμπρος κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για να μην υποπέσει στο θανάσιμο αμάρτημα της οργής. Προχώρησε πετώντας μια ξερή καλημέρα και μπήκε στο πεπαλαιωμένο σχολικό κτίριο με ύφος ιεροεξεταστή που πλησιάζει μάγισσα. Στο χέρι του κρατούσε μόνο ένα ορθόδοξο ιερατικό βιβλίο και το

απαραίτητο για την ιεροπραξία επιτραχήλιο. Ήταν ένα αξιοθρήνητο κομμάτι υφάσματος που είχε μπαλωθεί δεκάδες φορές με κλωστές μανταρίσματος, τις οποίες πριν απ' το μπάλωμα ο παπα-Λάμπρος περνούσε σχολαστικά με την ασημένια μπογιά που χρησιμοποιούσε για να βάφει την ξυλόσομπα της εκκλησίας. Με το ίδιο υλικό ασήμωνε τακτικά και τα κρόσσια του ίδιου επιτραχηλίου, του μοναδικού που διέθετε, καθώς η ενορία του ήταν ιδιαίτερα φτωχή και τα λεφτά που μαζεύονταν στον τρύπιο δίσκο της Λειτουργίας δεν έφταναν ούτε για να πληρώσουν τον γανωματή να τον γανώσει.

Οι δυο άντρες δεν αντάλλαξαν άλλη κουβέντα μέχρι να φτάσουν στο γραφείο του εκπαιδευτικού προσωπικού. Η νηπιαγωγός Μελίνα βρισκόταν ήδη εκεί και, όρθια μπροστά στον μεταλλικό φοριαμό που κάποτε φιλοξενούσε τα μαθητολόγια και τους ελέγχους, έψηνε σε ένα παμπάλαιο καμινέτο τον καφέ του καλωσορίσματος.

Έχει αδυνατίσει, σκέφτηκε ο ιερωμένος προσπαθώντας να πάρει το βλέμμα του από τους στρογγυλούς γλουτούς της. Ορίστε άλλο ένα πλεονέκτημα της νηστείας. Δεν είναι και πολύ ευσεβές, αλλά από τον Απρίλιο και μετά μπορεί να γίνει πολύ πειστικό στον γυναικωνίτη.

Με την έκτη αίσθηση που διαθέτουν τα θηλυκά, η δεσποινίς Μελίνα αντιλήφθηκε την επίμονη ματιά του, χαμογέλασε αμυδρά και δίχως να πάρει το βλέμμα της από το μπρίκι μουρμούρισε: «Ο καφές δεν είναι έτοιμος ακόμη, παπούλη. Αυτό το καταραμένο καϊμάκι φουσκώνει πιο δύσκολα κι από γυναίκα σε εμμηνόπαυση».

«Μην μπαίνεις σε τόσο κόπο για μένα, τέκνο μου. Έχω πει ήδη τρεις από την ώρα του όρθρου».

«Δεν το κάνει μόνο για σένα, πάτερ. Απλώς ασκείται στο ψήσιμο του καφέ. Όπως ξέρεις, το νηπιαγωγείο έχει χρόνια να υποδεχτεί παιδιά και στο νησί ψιθυρίζεται πως η Θέκλα ετοιμάζεται να πουλήσει το καφενείο της στην πλατεία. Είναι πρώτης τάξεως ευκαιρία να το νοικιάσει η Μελίνα και να αποκατασταθεί επαγγελματικά, αρκεί να στρώσει λίγο τον καφέ της και το κορμί της».

«Όχι!»

«Όχι; Το ψήσιμο και το καϊμάκι μόνο δεν αρκούν. Ένα καλοσηματισμένο κορμί είναι απαραίτητο. Αν οι άντρες έβλεπαν και πίσω από τον πάγκο μια ασουλούπωτη σιλουέτα σαν της γυναίκας τους, το καφενείο θα ήταν πιο άδειο κι απ' το σχολείο μας».

«Δημοδιδάσκαλε, σε προειδοποιώ! Με τον απερίσκεπτο λόγο σου ωθείς μια ευσεβή χριστιανή στον εκμαυλισμό! Η πίστις και βουνά κινεί. Τα παιδιά θα έρθουν και τα διδακτήριά μας θα λειτουργήσουν ξανά όπως πρώτα! Ο Θεός απλώς μας δοκιμάζει με την ατεκνία των πιστών της νήσου μας. Μόνο υπομονή και καρτερία χρειάζεται και σύντομα το νηπιαγωγείο θα γεμίσει με νήπια», ολοκλήρωσε συνοφρυωμένος ο παπα-Λάμπρος κι έπειτα άλλαξε ύφος αιφνιδίως και γλύκανε περιέργως. «Αλήθεια, τώρα που το έφερε η κουβέντα, αν εσείς οι δύο που βρίσκεστε σε ηλικία γάμου παίρνατε μία απόφαση...»

Ένα ελαφρύς βήχας ύποπτου γέλωτος επισκέφθηκε τον λάρυγγα της νηπιαγωγού Μελίνας.

«Γιατί γελάς, τέκνο μου; Ο Θεός το είπε καθαρά. Αυξάνεσθε και πληθύνεστε όπως οι κόκκοι της άμμου. Σκέψου το...»

«Δεν μπορείς να αρμέξεις τράγο για να ξεδιψάσεις το λαρύγγι σου, είναι φυσικός νόμος, πάτερ», μουρμούρισε η νηπιαγωγός κρυφογελώντας πονηρά και κοιτώντας τον Σωκράτη. «Παρεκτός και σιχαίνεσαι το γάλα...»

«Δεν πάμε καλύτερα να τελειώνουμε με την τελετή μέχρι να ψηθεί ο καφές;» έκοψε απότομα την κουβέντα ο, περί ου ο λόγος, δημοδιδάσκαλος.

«Αδύνατον. Ο Ακάκιος δεν έχει έρθει ακόμη».

«Οπότε περιμένουμε», είπε μοιρολατρικά ο Σωκράτης.

«Η καρτερία είναι μεγίστη αρετή», διακήρυξε ο παπα-Λάμπρος φωνάζοντας με τρόπο κατά τη μεριά της δεσποινίδος Μελίνας, που συνέχιζε απτότητα να προετοιμάζει το επαγγελματικό της μέλλον, παλεύοντας με το καϊμάκι του καφέ.

Όταν επιτέλους ο καφές σερβιρίστηκε, ο ιερέας δεν τον άγγιξε. Έφαγε μόνο το μικρό κουλουράκι με άρωμα γλυκάνισου παραμένοντας βυθισμένος σε θλίψη, καθώς αφουγκραζόταν τη βροντερή σιωπή των αιθουσών και κοιτούσε την κρεμασμένη στον τοίχο διδασκαλική βέργα που είχε πετάξει ρίζες και παραφυάδες από την αχρησία.

«Αυτή η βέργα ήταν λάθος μου, πάτερ...» μουρμούρισε ο δημοδιδάσκαλος, καθώς αντιλήφθηκε το επίμονο βλέμμα του παπά στην αχρησιμοποίητη ράβδο.

«Μην το λες. Ο ξυλοδαρμός είναι το αποτελεσματικότερο παιδαγωγικό μέσο από κτίσεως κόσμου. Εξάλλου είναι γνωστό πως το ξύλο βγήκε απ' τον παράδεισο».

«Εννοώ πως ήταν λάθος μου που διάλεξα βέργα από τζιτζιφιά. Αν τότε είχα προτιμήσει ένα οπωροφόρο, σε λίγο θα μαζεύαμε τα πρώτα φρούτα», αστειεύτηκε ο Σωκράτης κοιτώντας κι αυτός την ανενεργή πλέον βέργα με σκαλισμένο

πάνω στον φλοιό της το παροτρυντικό, πλην ανωφελές πλέον, ρητό: *όπου ου πίπτει λόγος, πίπτει ράβδος.*

Ο παπάς δυσανασχέτησε με το σχόλιο. Δεν του άρεσε διόλου να χαριτολογούν με τόσο σοβαρά θέματα όπως η έλλειψη μαθητών και, κατά συνέπεια, μελλοντικών πιστών.

Σήμερα άδειο το σχολείο, αύριο η εκκλησία, σκεφτόταν ο ιερέας και κατακλυζόταν από ψυχικό άλγος.

«Κι εγώ έχω να τελέσω το μυστήριο της βαπτίσεως χρόνια, διδάσκαλε, αλλά δεν απελίζομαι. Τα παιδιά είναι ευλογία Θεού. Η χάρις Του δεν μπορεί να μας τα στερήσει για πολύ ακόμη», μουρμούρισε προσπαθώντας να αποτινάξει από πάνω του την πικρία. «Είναι απλώς θέμα πίστης και καρτερίας ως προείπα. Η υπομονή της Σάρας όπως διδάσκει το ιερό Ευαγγέλιο, παιδί μου Μελίνα...»

«Η Σάρα δεν κολλούσε ένσημα ούτε ήταν αναγκασμένη να ψωμολυσσάει κάθε καλοκαίρι με το επίδομα ανεργίας», τον έκοψε βαρύθυμα η νηπιαγωγός, βουλιάζοντας εκ νέου τον ιερωμένο σε μακρόσυρτη σιωπή, καθώς συλλογιζόταν την τραγική κατάσταση της ατεκνίας, η οποία, αν συνεχιζόταν για πολύ ακόμη, θα οδηγούσε τη Θέρο, με μαθηματική ακρίβεια, σε αφανισμό.

Αναμφίβολα η τραγωδία που βίωνε η νήσος αποτελούσε θεϊκή τιμωρία. Για τον παπα-Λάμπρο αυτό ήταν πασιφανές διότι με την ανθρώπινη λογική δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί η απελπιστική κατάσταση του ληξιαρχείου τους. Σε ένα απομονωμένο νησί, όπου οι τηλεοράσεις λόγω έλλειψης τηλεοπτικού σήματος χρησιμοποιούνταν σαν κομοδίνα και η νυχτερινή ζωή ήταν πιο ήρεμη από ασθενή σε καταστολή, ο ρυθμός των γεννήσεων θύμιζε πάντα κονικλοτροφείο,

ασχέτως εάν τα ναυτικά φυλλάδια και τα ποντοπόρα πλοία έπαιρναν μακριά την πλειοψηφία των νέων. Τα μωρά ήταν ανέκαθεν ο μόνος καρπός που ευδοκιμούσε εν αφθονία στα στέρφα βράχια της Θέρου.

Αν συνεχίσουμε να γεννοβολάμε έτσι, σύντομα το πολυπληθές ποιμνιό μας θα δικαιολογεί ίδρυση επισκοπικής έδρας, σκεφτόταν εκείνα τα καρπερά χρόνια ο παπα-Λάμπρος με κρυφή ικανοποίηση, και τις νύχτες ξαγρυπνούσε υπολογίζοντας με τη βοήθεια ενός εγχειριδίου πρακτικής αριθμητικής το νούμερο των ετών που θα απαιτούνταν μέχρι να πιάσουν τον, επαρκή για τα εκκλησιαστικά πρωτόκολλα, αριθμό πιστών.

Αναλογιζόμενος την ευτυχή μέρα που θα τοποθετούσε στην κεφαλή του τη δεσποτική μήτρα, ο ιερέας ποτέ δε δυσανασχετούσε για τα μονίμως μουλιασμένα χέρια του από τις συνεχείς βαφτίσεις ούτε και για τη λαρυγγίτιδα που τον ταλαιπωρούσε, καθώς προσπαθούσε υπομονετικά να μεταδώσει τον λόγο του Κυρίου στο παμπληθές ακροατήριο του κατηχητικού. Εκείνες τις δύσκολες στιγμές, έβλεπε με τα μάτια της ψυχής του το χέρι του να βαστά τη χρυσοποίκιλτη ποιμαντορική ράβδο και συνέχιζε αγόγγυστα την οδό του μαρτυρίου ανάμεσα σε χάρτινες σαΐτες κι αιχμηρές πινέζες.

Φευ... Άλλαι μεν βουλαί ανθρώπων, άλλα δε Θεός κελεύει...

Πριν από λίγα χρόνια, αυτή η αποδοτικότατη γονιμότητα είχε πάψει αιφνιδιαστικά κι απόλυτα. Αν και τα νεαρά ζευγάρια εξακολουθούσαν να παντρεύονται και να συνευρίσκονται ερωτικά με ρυθμούς υπέρ το δέον αμαρτωλούς, όπως φανέρωνε η χορωδία των αναστεναγμών που αντιλαλούσε στη νήσο τις απάνεμες νύχτες, οι γεννήσεις έπαψαν ολοκλη-

ρωτικά διαλύοντας τα όνειρα του ιερέως εις τα εξ ων συνετέθησαν.

Σαν να μην έφτανε αυτό, εξαιτίας της απολύτου ατεκνίας, ακόμη ένα μαρτύριο προστέθηκε τώρα στον ακανθώδη βίο του.

Ο εξευτελισμός.

Διότι φέτος θα ήταν η πρώτη χρονιά που κανένας μαθητής δε θα φοιτούσε στο σχολείο μετά την αποφοίτηση των τρίδυμων αγοριών πέρυσι.

«Είναι απαραίτητος;» ρώτησε για ακόμη μία φορά τον δάσκαλο μετά την παύση της θλιμμένης του περίσκεψης. «Εννοώ πως ένας αγιασμός χρειάζεται μαθητές. Αν έχουμε μόνο ντουβάρια σε άδειες αίθουσες, δε χρειαζόμαστε αγιασμό, αλλά ευχέλαιο».

«Είναι εντολή του δημάρχου», είπε ξερά ο δάσκαλος. «Για να κρατήσουμε μακριά από το σχολείο την κακοτυχία».

«Ο αγιασμός είναι ιερή τελετή, δεν είναι ξόρκι», αντέτεινε εκνευρισμένος ο παπάς κι έπειτα κατέπεσε απότομα. «Αν κλείσει το σχολείο μας θα είναι άδικο... Παντελώς άδικο...»

«Κυρίως θα είναι εθνικώς ανεπίτρεπτο. Η νήσος μας έχει ιστορία χιλιετιών. Είναι τοις πάσοι γνωστό πως εδώ προσορμίστηκαν για τρεις μήνες τα πλοία του Αγαμέμνονος πλέοντας προς τα παράλια της Τροίας. Εάν δεν προσφέραμε εμείς τότε ασφαλές αγκυροβόλιο στον στόλο των Αχαιών, η πολιορκία της θα είχε ματαιωθεί και οι Ευρωπαίοι δε θα είχαν ούτε μια αράδα ραψωδίας για να εκστασιάζουν το βάρβαρο πνεύμα τους», συμπλήρωσε με εθνικό στόμφο ο δημοδιδάσκαλος.

«Έπρεπε ν' αφήσεις στάσιμα τα τρία αδέρφια, δάσκαλε»,

είπε ο παπα-Λάμπρος αποφασιστικά. «Αν τα τελευταία χρόνια τα άφηνες στάσιμα εκ περιτροπής, τώρα θα είχαμε εξασφαλισμένα κάμποσα χρόνια λειτουργίας για το σχολείο».

«Και το νηπιαγωγείο;» αναρωτήθηκε απελπισμένη η δεσποινίς Μελίνα.

«Για το νηπιαγωγείο, τέκνο μου, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε άλλο πέρα από το να προσευχόμαστε στον Κύριο να ευλογήσει τα νυμφευμένα ζεύγη. Παρεμπιπτόντως, αν εσείς οι δύο αποφασίζατε να νυμφευθείτε και να συνευρεθείτε...»

«Εμείς οι δύο έχουμε τόσες πιθανότητες να συνευρεθούμε όσες έχει κι ο καντηλανάφτης σου να πάρει μετάλλιο στην ενόργανη», μουρμούρισε ο δάσκαλος εκνευρισμένος από την επιμονή του παπά.

«Θα μπορούσες όμως, αγαπητέ μου Σωκράτη... Για το κοινό καλό εννοώ... Θα μπορούσες να...»

«Σου είπα, πάτερ. Δεν μπορώ να συνευρεθώ με τη συνάδελφο! Αδυνατώ ακόμη και να το σκεφθώ!» τον έκοψε απότομα ο δάσκαλος.

«Εννοούσα ν' αφήσεις στάσιμα τα τρίδυμα. Θα κερδίζαμε χρόνο».

«Ο γονέας τους δε συμφωνούσε», είπε ο Σωκράτης μαλακά, ανακουφισμένος από την παρανόηση. «Κι εφόσον ο γονέας δε συμφωνεί, δεν μπορώ να αφήσω κανένα μαθητή στάσιμο».

«Αν του εξηγούσες την κρισιμότητα της καταστάσεως, ίσως να άλλαζε γνώμη».

«Τώρα είναι πλέον αργά. Τα απολυτήριά τους στολίζουν ήδη τη στάνη τους», εξήγησε απαισιόδοξα ο δάσκαλος. «Δυστυχώς είμαστε αντιμέτωποι με την τραγική αλήθεια, πά-

τερ. Δεν έχουμε πλέον κανένα μαθητή εγγεγραμμένο στο μαθητολόγιό μας».

«Προσεύχομαι συνεχώς κι αδιαλείπτως, ο Θεός ξέρει πόσο. Κι έχω σπάσει το κεφάλι μου να ανακαλύψω τον υπάιτιο που επέσυρε επί των κεφαλών μας τη θείκη τιμωρία. Στάθηκε αδύνατο να καταλήξω κάπου».

«Τι νόημα θα είχε;»

«Ίσως ένας αφορισμός θα μπορούσε να εξευμενίσει τον Κύριο και να λύσει το πρόβλημα της ατεκνίας».

«Ακόμη κι αν γεννηθεί αύριο το πρωί ένα παιδί, πάτερ, θα χρειαστούν έξι ολόκληρα χρόνια μέχρι να έρθει στο σχολείο».

«Τέσσερα», τον διόρθωσε η νηπιαγωγός.

«Για το νηπιαγωγείο τέσσερα. Για το σχολείο έξι».

«Τέλος πάντων...» είπε παραιτημένα ο ιερέας. «Ας τελέσουμε σήμερα τον αγιασμό και βλέπουμε...»

«Να τελέσουμε τον αγιασμό είναι μια κουβέντα. Πώς; Ποιον θα αγιάσεις, πάτερ;»

«Θα έρθει ο Ακάκιος», απάντησε μαγκωμένα ο παπα-Λάμπρος. «Θα βγάλει το ένδυμα του ιεροδιακόνου και θα παίξει αυτός τον ρόλο του μαθητή για να τελέσουμε στα γρήγορα και στα κλεφτά την τελετή. Εκεί καταντήσαμε με τις εξυπνάδες του δημάρχου».

Κατά φωνή, η πόρτα άνοιξε κι ο δεκαεξάχρονος Ακάκιος μπήκε στο διδασκαλικό γραφείο σέρνοντας μαζί του μυρωδιές από λιβάνι, κουδουνίσματα από θυμιατό, μια αγιαστούρα κι ένα κανάτι.

«Δεν πιστεύω να πέρασες έτσι απ' την πλατεία και το καφενείο;» τον ρώτησε αναστατωμένος ο παπάς.

«Μα ο δρόμος από εκεί περνάει. Κάθε χρόνο έτσι ερχόμαστε».

«Κατάρα!» φώναξε εκνευρισμένος ο παπα-Λάμπρος, αφού συμβουλευτήκε το ρολόι του. «Είναι η ώρα της πρωινής σχόλης πριν από τη μεσημβρινή ανάπαυση. Όλοι θα βρίσκονται τώρα στρογγυλοκαθισμένοι στο καφενείο της πλατείας».

«Αχ τι ωραία... Αυτό ακριβώς σκέφτηκα κι εγώ, παππούλη. Σίγουρη πελατεία. Γι' αυτό θέλω να αγοράσω το καφενείο της Θέκλας, αρκεί να στρώσω λίγο το καϊμάκι και...»

«Δε μας χέζεις και συ με το καϊμάκι σου; Ανάθεμα! Όλοι θα είδαν την αγιαστούρα και το κανάτι, ενώ ξέρουν πως δεν υπάρχουν παιδιά στο σχολείο. Θα έχουμε γίνει περίγελος. Ο τρισκατάρατος καθολικός θα γελάει με το ρεζιλίκι μας όταν το μάθει».

Από τον εκνευρισμό του ο παπα-Λάμπρος χτύπησε με πάταγο το χέρι του στο παλιό μεταλλικό γραφείο, χύνοντας τον καφέ που με τόσο μεράκι είχε φτιάξει η δεσποινίς Μελίνα. Μια στοιβα χαρτιά παρατημένα εκεί από τον περασμένο Ιούνιο έγιναν ένας καφετής χαρτοπολτός, ενώ κάποια άλλα που ισορροπούσαν επικίνδυνα κοντά στην κόψη του γραφείου έπεσαν και σκόρπισαν στο πάτωμα.

«Δεν πειράζει», βιάστηκε να τον συγχωρέσει ο δάσκαλος.

«Μα έκαμα ζημιά», είπε ντροπιασμένος ο ιερέας κοιτώντας περίλυπος τα μουσκεμένα χαρτιά.

«Καμιά ζημιά, πιστεψέ με, πάτερ. Ήταν τα νέα μαθητολόγια που έστειλε η σχολική υπηρεσία για τη φετινή χρονιά».

Εν τω μεταξύ ο Ακάκιος παράτησε την αγιαστούρα και το θυμιατό, μάζεψε από το πάτωμα τα έγγραφα που είχαν πέσει και τα έδωσε στον ιερέα. Εκείνος τους έριξε μια αδιά-

φορη ματιά κι έπειτα έψαξε με το μάτι του ένα σίγουρο μέρος για να τα αφήσει.

«Μην παιδεύεσαι, πάτερ, άφησέ τα όπου να 'ναι. Ούτε κι αυτά έχουν σημασία πια. Είναι τα αντίγραφα των τριών τελευταίων απολυτηρίων».

Ο παπα-Λάμπρος τράβηξε πίσω το απλωμένο χέρι του και τα περιεργάστηκε για ώρα, με ενδιαφέρον και αυξανόμενη σοβαρότητα. Έπειτα από παρέλευση ολίγων λεπτών, μονολόγησε σχεδόν θριαμβικά: «Πώς δεν το είχα σκεφτεί τόσο καιρό; Αυτός είναι η αιτία που αποστράφηκε από πάνω μας το στοργικό βλέμμα του Θεού... Αυτός...»

«Ποιος; Τι εννοείς, πάτερ;»

«Ανακάλυψα τον ένοχο της θείας τιμωρίας κι ορίστε τα πειστήρια!» φώναξε ο ιερωμένος και σηκώθηκε όρθιος, κουνώντας τα έγγραφα μπροστά στα πρόσωπα του δασκάλου και της νηπιαγωγού.

Δίχως να περιμένει άλλες ερωτήσεις ή αντιρρήσεις, διάβασε αργά και μεγαλόφωνα τα τρία ονόματα στα αντίγραφα των απολυτηρίων που κρατούσε: «Αγαμέμνων, Αχιλλέας και Οδυσσέας».

«Και λοιπόν;»

«Είναι φανερό, δάσκαλε... Για όλα τα δεινά μας φταίει ο Όμηρος...»

«Ποιος Όμηρος;» απόρησε η δεσποινίς Μελίνα.

«Εκείνος ο επαναστάτης μπολσεβίκος. Εκείνο το ειδεχθές μίσημα, εκείνος ο πρώην πολιτικός κρατούμενος που ξέμεινε στο νησί μας όπως το θειάφι στην κόλαση! Δικά του δεν είναι τα τρίδυμα με τα παγανιστικά ονόματα;»

«Έχεις ψύχωση με τον κομμουνισμό, πάτερ», είπε συγκα

*«Μόνο μη μου ζητήσετε να λύσω το πρόβλημα της
ατεκνίας», τους το ξέκοψε ο καπετάν Διαμαντής.
«Το σπέρμα μου κουβαλάει πιο πολύ ιώδιο κι από
τραυματιοφορέα. Το πιθανότερο είναι
να γεμίσω το νησί γοργόνες...»*

Μια Χώρα πιο λευκή κι από νεκροταφείο Εσκιμώων.
Μια μαύρη γάτα που περιπολεί στ' ασβεστωμένα σοκάκια.
Μια άδεια εκκλησία κι ένα φισκαρισμένο μπορντέλο.
Μια караβιά εξαφανισμένοι τουρίστες.
Ένας σταυρός βυθισμένος στον πάτο του λιμανιού.
Τρεις γαβάθες θανατερό τζατζίκι.
Μια κλεμμένη σωβρακοφανέλα αγροφυλακής.
Ένα δοχείο νυκτός γεμάτο παθιασμένα δάκρυα.
Ένας απελπισμένος έρωτας.
Μια διαολεμένη ναυτική βεντέτα.

ΤΙ ΦΑΣΗ ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΕΡΟΣ;

Νίτσος Θέρσο

**ΤΟ ΠΙΟ ΚΕΦΑΤΟ, ΤΟ ΠΙΟ ΦΕΥΓΑΤΟ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ...**

ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ...

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ISBN: 978-618-01-5022-3

9 786180 150223

KOD. MHCTPI. 26578